

Ovttastuvvan Našuvnnat  
A/RES/69/2  
Váldočoahkkin  
69. čoahkkaneapmi

Loahppacealkámuš

*Dievasčoahkkin*

dohkkeha čuoovvovaš loahppaáššebáhpára:

**Eamiálbmogiid máilmmikonfereansan dovddus  
váldočoahkkima alla dási dievasčoahkkima loahppaáššebábir**

1. Mii lahttoriikkaid stáhtaid ja ráddehusaid oaivámuččat, ministarat ja ovddasteaddjit, geat nannet min duodalaš čatnaseami Ovttastuvvan Našuvnnaid vuodđogirjji ulbmiliidda ja prinsihpaide, ovttasbargovuoiŋnas máilmmi eamiálbmogiiguin, leat 22. ja 23. čakčamánu 2014 čoahkkanan Ovttastuvvan Našuvnnaid váldodoaimmahakkii New Yorkii eamiálbmogiid máilmmikonfereansan dovddus váldočoahkkima dievasčoahkkimii geardduhan dihte ahte Ovttastuvvan Našuvnnain lea dehálaš ja oktilis doaibma eamiálbmogiid vuoigatvuođaid ovddideamis ja suodjaleamis.
2. Mii atnit buorrin eamiálbmogiid válmmaštallandoaimmaid máilmmikonfereanssa várás, nu go Álaheajus Norggas geassemánu 2013 dollojuvvon eamiálbmogiid máilmmi-viidosas válmmaštallankonfereanssa. Mii váldit vuhtii Álaheaju konfereanssa loahppaáššebáhpára<sup>1</sup> ja eamiálbmogiid eará veahkeheaddji doaimmaid. Mii atnit buorrin maiddá alla dási dievasčoahkkima searvvaheaddji válmmaštallandoaimmaid, masa gullá maiddá eamiálbmogiid ovddasteddjiid viiddis oassálastin.
3. Mii nannet, ahte mii doarjut Ovttastuvvan Našuvnnaid eamiálbmotvuoigatvuođaid julggaštusa, man váldočoahkkin dohkkehii 13. čakčamánu 2007<sup>2</sup>, ja ahte mii leat čatnasan dan mielde ráddádallat ja bargat ovttas dáid eamiálbmogiiguin sin iežaset ovddasteaddji ášahusaid bokte vearihis dáhtuin ulbmiliin fidnet sis ovddalgihtii sin miehtama, mii vuodđuduvvá vuđolaš dieđuide ja lea dahkkon bákku haga, ovdal go mearridat ja ollašuhttit lágaid dahje hálldahuslaš doaimmaid mat sáhttet čuohtat sidjiide, julggaštusa geavahahtti prinsihpaid mielde.
4. Mii nannet iežamet duodalaš čatnasumi gudnejahttit, doarjut ja ovddidit sihke leat mange láhkái láivutkeahhtá eamiálbmogiid vuoigatvuođaid ja áimmahuššat julggaštusa prinsihpaid.
5. Julggaštusa lassin mii atnit mielas eará mearkkašahtti bohtosiid, mat leat jukson guovtti manjimuš logijagis hukseettiin riikkaidgaskasaš rámma máilmmi eamiálbmogiid

---

1 A/67/994, čuoovus.

2 Cealkámuš 61/295, čuoovus.

vuoigatvuodaid ja figgamušaid ovddideapmái. Daidda gullet earret earáid eamiálbmot-áššiid bissovaš foruma ásaheapmi, eamiálbmogiid vuoigatvuodaid giedahalli áššedovdimekanismma ásaheapmi ja eamiálbmogiid vuoigatvuodaid spesiálaraporterejeaddji doaimma vuodđudeapmi. Mii čatnasat váldit áššálaččat vuhtii dáid orgánaid addin ávžžuhusaid ja rávvagiid ovttasbarggus eamiálbmogiiguin.

6. Mii giktalat daid stáhtaid, mat eai leat velá ratifiseren Riikkaidgaskasaš bargoor-ganisašuvnna jagi 1989 eamiálbmogiid ja čearddalaš álbmogiid konvenšuvnna (nr 169)<sup>3</sup> dahje guorrasan dasa, vihkkehallat dan ratifiserema dahje dasa guorraseami. Mii atnit mielas, ahte konvenšuvdna geatnegahttá dan ratifiseren stáhtaid ovddidit oktiheivehuvvon ja systemáhtalaš doaimmaid eamiálbmogiid vuoigatvuodaid suodjaleami várás.

7. Mii čatnasat ollašuhttit ráddálagaid ja veahkkálagaid eamiálbmogiiguin dárbbášlaš doaimmaid sisriikkalaš dásis, daid siste lálkkaásahandoaimmat sihke politihkalaš ja hálldahuslaš doaimmat, juksan dihte eamiálbmotvuoigatvuodaid julggaštusa mihttomeriid ja ovddidan dihte diđolašvuoda dan birra servodaga buot surggiin, daid gaskkas lálkkaásahanorgánaid, riekteálágadusa ja almmolaš hálldahusa doaibmit.

8. Mii čatnasat bargat ovtas eamiálbmogiiguin sin iežaset ovddasteaddji orgánaid bokti ovddidan dihte ja ollašuhttin dihte dárbbu mielde sisriikkalaš doaibmaplánaid, strategijaid ja eará doaimmaid julggaštusa mihttomeriid juksama várás.

9. Mii čatnasat ovddidit ja suodjalit eamiálbmotláp másiid vuoigatvuodaid ja ain buoridit sin sosiála ja ekonomalaš diliid ovtasráđiid eamiálbmotláp másiiguin, daid gaskkas ovddidemiin ulbmillaš doaimmaid ovdalis máinnašuvvon doaibmaplánaid, strategijaid ja doaimmaid várás. Mii maiddái čatnasat dáhkidit, ahte eamiálbmotláp másat searvvahuvvojit eamiálbmogiidda guoski sisriikkalaš lálkkaásaheami, politihkalaš ja institušuvnnalaš ráhkadusaide, ja ahte dát ráhkadusat leat dehálaš oassin sin vuoigatvuodaid ovdáneamis.

10. Mii čatnasat bargat eamiálbmogiiguin sierranahttin dihte dárbbu mielde dieđuid dahje dahkan dihte čielggadusaid, ja ávkástallat ollislaš indikáhtoriiguin eamiálbmogiid buresbirgejumis gallehan dihte eamiálbmogiid ja -olbmuid, eandalii boarrásiid, nissoniid, nuoraid, mánáid ja láp másiid, diliid ja dárbbuid

11. Mii čatnasat dáhkidit ovtaveardásaš beassama alladását oahpahussii, mii dovddasta eamiálbmogiid kultuvrraid mánggabealatvuoda, ja dearvvasvuoda-, ássan-, čáhce-, hygi-ena- ja eará ekonomalaš ja sosiála prográmmaide buoridan dihte buresbirgejumi, earret earáid álgagiid, doaibmaplánaid ja resurssaid háhkama bokte. Mii áigut addit eamiálbmogiidda vejolašvuoda čadahit dákár prográmmaid nu guhkás go vejolaš.

12. Mii dovddastat eamiálbmogiid dearvvasvuodavuogádagaid ja árbevirolaš dálkko-deami ja sin árbedieđu mearkkašumi.

13. Mii čatnasat dáhkidit, ahte eamiolbmot sáhttet ovtaveardásaččat juksat bajimus

---

3 Ovtastuvvan Našuvnnaid soahpamušráidu, gihpa 1950, nr 28383.

vejolaš fysalaš ja vuoinjalaš dearvvasvuoda dási. Mii maiddá čatnasat beavttálmahttit figgamušaid vuolidit HIV ja AIDS, málariija, tuberkulosa ja njoamokeahtes dávdmaid meari vuoruhemiin ovdaeastadeami earret earáid eamiolbmuid čujuhuvvon dárbbalaš prográmaid, doaibmaplánaid ja resurssaid bokte, sihke dáhkidit sin beassama seksuála ja sahkananvuoigatvuodaid álvalusaide ja dáhkidit sahkananvuoigatvuodaid riikkaidgaskasaš álbmot- ja ovddidankonfereanssa doaibmaplána<sup>4</sup>, Beijinga doaibmaprogramma<sup>5</sup> ja daid čuovvunkonfereanssaid loahppaáššebáhpáriid mielde.

14. Mii čatnasat ovddidit buot eamiálbmotmánáid vuoigatvuoda návddašit ovtas joavkku eará lahtuiguin iežaset kultuvrras, dovddastit ja hárjehit iežaset oskkoldaga ja geavahit iežaset giela.

15. Mii doarjut eamiálbmotnuoraid ahtanuššama ja gelbbolašvuoda háhkama, earret earáid sin dievaslaš ja beaktilis oassálastima mearrádusaid dahkamii sidjiide čuoheci áššiin. Mii čatnasat ovddidit ráddálagaid eamiálbmotiiguin doaibmaplánaid, prográmaid ja dárbbu mielde resurssaid, maid ulbmilin lea eamiálbmotnuoraid buresbirgejumi ovddideapmi erenoamážit dearvvasvuoda, oahpahusa, barggolašvuoda ja árbedieđuid, gielaide ja vieruid sirdima surggiin, ja čadahit doaimmaid ovddidan dihte diđolašvuoda ja ipmárdusa sin vuoigatvuodaid birra.

16. Mii dovddastat, ahte eamiálbmotiidd riektelágádusain sáhtta leat posiitiiva mearkkašupmi riektesuoji fidnema ja riidduid čoavdima dorvvasteamis ja ahte dat lea dehálaš oassin eamiálbmotservodagaid gaskasaš ja daid siskkáldas harmonalaš gaskavuodain. Mii čatnasat heivehit okti ja čadahit gulahallama dákkár institušuvnnaiguin go dakkarat leat.

17. Mii čatnasat doarjut eamiálbmotnissoniid ahtanuššama ja ráhkadit ja ollašuhttit ovtasrádiid eamiálbmotiiguin, eandalii eamiálbmotnissoniiguin ja sin organisašuvnnaiguin, doaibmaplánaid ja prográmaid ovddidan várás sin gelbbolašvuoda háhkama ja nannen várás sin jodiheami. Mii doarjut doaimmaid, mat dáhkidit eamiálbmotnissoniid dievas ja beaktilis oassálastima mearrádusaid dahkamii buot dásiin ja buot surggiin, ja mat jávkadit hehttehusaid sin oassálastimis politihkalaš, sosiála ja kultuvrralaš eallimii.

18. Mii čatnasat beavttálmahttit iežamet figgamušaid veahkkálagaid eamiálbmotiiguin eastadit ja jávkadit buotlágan veahkaválddi ja vealaheami eamiálbmotiidd ja -olbmuid vuostá, eandalii nissoniid, mánáid, nuoraid, boarrásiid ja lápmásiid vuostá, nannemiin vuoigatvuodalaš, politihkalaš ja institušuvnnalaš rámmaid.

19. Mii bivdit olmmošvuoigatvuodaid rádi vihkkehallat eamiálbmotnissoniidda ja -nieiddaide čuoheci veahkaválddi sivaid ja váikkuhusaid guorahallama ráddálagaid nissoniidda čuoheci veahkaválddi, dan sivaid ja váikkuhusaid spesiálaraporterejeddjiin ja eamiálbmotvuoigatvuodaid spesiálaraporterejeddjiin ja eará spesiálamekanismaid doaimmaid

---

4 *Report of the International Conference on Population and Development, Cairo, 5-13 September 1994* (Ovttastuvvan Našuvnnaid olggosaddin, vuovdinnummir E.95.XIII.18), kap. I, cealkámuš 1, čuovus.

5 *Report of the Fourth World Conference on Women, Beijing, 4-15 September 1995* (Ovttastuvvan Našuvnnaid olggosaddin, vuovdinnummir E.96.IV.13), kap. I, cealkámuš 1, čuovus II.

hálldašeddiiguin daid doaibmaviidodaga olis. Mii maiddá bivdit nissoniid sajádaga komišuvnna giedahallat boahhte čeahkkaneamis eamiálbmotnissoniid ahtanuššama.

20. Mii dovddastat stáhtaid čatnasemiid Ovtastuvvan Našuvnnaid eamiálbmotvuoigatvuodaid julggaštusa oktavuodas ráddádallat ja ovttasbargat vearihis dáhtuin guoskevaš eamiálbmogiiguin sin iežaset ovddasteaddji ásašusaid bokte oazžun dihte sin miehtama, mii vuodđuduvvá vuđolaš dieđuide ja lea dahkkon bákku haga, ovdal go dohkkehuvvo makkárge prošeakta, mii čuohcá sin eatnamiidda dahje guovlluide ja eará luondduriggodagaide.

21. Mii dovddastat maiddá stáhtaid čatnasemiid julggaštusa oktavuodas vuodđudit sisriikkalaš dásis ovttasrádiid guoskevaš eamiálbmogiiguin vuoiggalaš, sorjjasmeahtun, bealátkeahtes, rabas ja čadačuovgi proseassaid dovddastan, ovddidan ja nannen dihte eamiálbmogiid vuoigatvuodaid mat čatnasit sin eatnamiidda, guovlluide ja luondduriggodagaide.

22. Mii dovddastat, ahte eamiálbmogiid ja báikkálaš servodagaid árbediehtu, árbevirolaš hutkosat ja geavadat leat mearkkašahtti oassin luonddu mánggabealatvuoda várjaleamis ja suvdilis anus. Mii dovddastat dehálažžan, ahte eamiálbmogat besset osolažžan sin dieđuid, hutkosiid ja geavadiid buktin ávkkiis go dat lea vejolaš.

23. Mii áigut bargat ovttas eamiálbmogiiguin dávistan dihte mearkkašahtti ovddidanfidnuid, nu go ruvkeindustriija doaimmaide guoski fidnuid, sidjiide čuohcci váikkuhusaide dahje vejolaš váikkuhusaide, ja dasa gullá maiddá ulbmil hálldašit riskkaid heivvolaččat.

24. Mii atnit mielas mánggariikkalaš ja eará fitnodagaid vástu gudnejahttit gustojeaddji lágaid ja riikkaidgaskasaš prinsihpaid, daid siste fitnodatdoaimma ja olmmošvuoigatvuodaid rávaprinsihpat: Ovtastuvvan Našuvnnaid suodjaleami, gudnejahttima ja divvuma doaibmarámma<sup>6</sup> ollašuhttin, sihke vástu doaibmat čadačuovgi vugiin ja sosiálalaččat ja birrasa dáfos vásttolaččat. Dán olis mii čatnasat čadahit dárbbu mielde lassedoaimmaid eastadit eamiálbmogiid vuoigatvuodaid boasttoatnima.

25. Mii čatnasat ovddidit ovttasrádiid gullevaš eamiálbmogiiguin dárbbu mielde doaibmaplánaid, prográmmaid ja resurssaid eamiálbmogiid ámmáhiid, árbevirolaš ealáhusaid, ekonomiija, áigáiboađu, borramušgálvodorrvu ja biebmodili doarjuma várás.

26. Mii dovddastat, ahte eamiálbmogiin sáhtta leat dehálaš mearkkašupmi ekonomiija, sosiála ja birrasa ovddideamis árbevirolaš suvdilis eanandoalu geavadiid bokte, madda gullet maiddá árbevirolaš siepmanjuogadanortnegat, ja dan bokte, ahte sii fidnejit loatna ja eará ruhtadanbálvalusaid, besset márkaniid, fidnejit oadjebas eananhálldašeami, dearvasvuodabálvalusaid, sosiála bálvalusaid, oahpahusa, skuvlejumi, dieđuid ja heivvolaš teknologiija govttolaš haddái, nu go njuoskadeapmái, čázi háhkamii ja vurkkodeapmái.

27. Mii nannet ja dovddastat eamiálbmogiid vuoigvuođalaš ja kultuvrralaš báikkiid dehá-

---

6 A/HRC/17/31, čuovus.

lašvuoda ja dan, ahte lea dehálaš dorvvastit sin beassama atnit ráfis ja máhcahit ruovtto-  
luotta iežaset bassi ádaid ja máttuid liikkaid ja bázahusaid eamiálbmotvuoigatvuodaid julg-  
gaštusa ulbmiliid mielde. Mii čatnasat ovddidit guoskevaš eamiálbmogiiguin ovttrasráđiid  
vuoiggalaš, čadačuovgi ja beaktilis vuogádagaid, maid bokte eamiálbmogat besset daid  
bassi ádaide ja máttuid liikkaide ja bázahusaide ja máhcahit ruovttoluotta daid sihke sis-  
riikkalaš ja riikkaidgaskasaš dásis.

28. Mii bivdit olmmošvuoigatvuodaid rádi eamiálbmogiid oaiviliid vuhtii válddedettiin  
guorahallat dan dálá vuogádagaid doaibmaviidodagaid, erenoamážit eamiálbmotvuoigat-  
vuodaid áššedovdivuogádaga, váldochoahkkima 69. choahkkaneamis ulbmiliin rievdadit ja  
buoridit áššedovdivuogádaga nu ahte dat sáhtá beaktilabbot ovddidit julggaštusa gudne-  
jahttima, dan siste lahttoriikkaid buoret veahkeheapmi vákšut, árvvoštallat ja buoridit julg-  
gaštusa ulbmiliid juksama.

29. Mii bivdit olmmošvuoigatvuodaid soahpamušorgánaid váldit julggaštusa vuhtii  
iežaset doaibmaviidodaga olis. Mii giktalat lahttoriikkaid addit raporttain dáidda orgánaide  
ja oppamáilmálaš jeavddalaš dárkkistanproseassas dárbbu mielde dieđuid eamiálbmogiid  
vuoigatvuodaid dilis, daid siste dahkkon doaimmain julggaštusa ulbmiliidda figgamis.

30. Mii atnit buorin sisriikkalaš ja guovlludási olmmošvuoigatvuodaid institušuvnnaid  
ain dehálu rolla julggaštusa ulbmiliid juksama ovddideamis. Mii giktalat priváhta suorggi,  
siviila servodaga ja akademalaš institušuvnnaid váldit aktiivvalaš rolla eamiálbmogiid  
vuoigatvuodaid ovddideamis ja suodjaleamis.

31. Mii bivdit váldočálli ovddidišgoahit ráddálagaid ja veahkkálagaid eamiálbmogii-  
guin, eamiálbmotáššiid orgánaidgaskasaš doarjjajoavkkuin ja lahttoriikkaiguin dálá resurs-  
said olis vuogádatviidosas doaibmaplána dáhkidan dihte oktilaš lahknanvuogi julggaštusa  
ulbmiliid juksamii, ja reporteret ekonomijja ja sosiálaráđi bokte váldochoahkkimii dan 70.  
choahkkaneamis olahuvvon ovdáneamis. Mii bivdit váldočálli addit váldochoahkkima 70.  
choahkkaneami áiggis Ovtastuvvan Našuvnnaid vuogádaga dálá alla dási virgeolmo,  
guhte sáhtá oassálastit alimus dási mearrádusaid dahkamii vuogádagas, bargun koor-  
dineret doaibmaplána, bajidit diđolašvuoda eamiálbmogiid vuoigatvuodain buot bajimus  
vejolaš dásis ja lasihit vuogádaga doaimmaid jearggalašvuoda dán hárrái.

32. Mii bivdit Ovtastuvvan Našuvnnaid organisašuvnnaid, ruhtarájuid ja prográmmaid,  
riikkaguovdasaš koordináhtoriid lassin, dárbbu mielde bivdagis doarjut sisriikkalaš doaib-  
maplánaid, strategijaid ja eará doaimmaid ollašuhttima julggaštusa ulbmiliid juksama  
várás sisriikkalaš vuoruhemiid ja Ovtastuvvan Našuvnnaid vejolaš ovddidanrámmaid  
mielde buoret oktiiveheami ja ovttasbarggu bokte.

33. Mii čatnasat giedahallat váldochoahkkima 70. choahkkaneamis vugiid, mo eami-  
álbmogiid ovddasteddjiid ja institušuvnnaid oassálastima dahkat vejolažžan Ovtastuvvan  
Našuvnnaid áššáigulleaš orgánaid choahkkimiidda sidjiide guoski áššiin, ja maidái  
vejolaš sierranas evttohusaid, maid váldočálli lea dahkan maŋnelis 40. čuoggá bivdaga  
geažil.

34. Mii giktalat ráđdehusaid dovddastit eamiálbmogiid mearkkašahtti oasi suvdilis ovdáneami ovddideamis ulbmiliin juksat vuoiggalaš dásseattu dálá ja boaktevaš buolvaid ekonomalaš, sosiála ja birasdárbbuid gaskkas, ja dovddastit dárbbu ovddidit soabalašvuoda luondduin suodjalan dihte min planehta ja dan ekosystemaid, mii lea dovddus Eadni Eanan mánggain riikkain ja guovlluin.

35. Mii čatnasat gudnejahttit eamiálbmogiid dehálaš oasi ekosistema hálldašeamis ja suvdilis ovdáneamis, masa gullet maiddá meahccebivddu, omardeami, guollebivddu, guođoheami ja eanandoalu dovddiidusaid bokti fidnašuvvan diedut, nu go maiddá sin diehtagat, teknologijat ja kultuvrrat.

36. Mii nannet, ahte eamiálbmogiid dieduid ja strategijaid birrasa bisuheamis galggašii gudnejahttit ja váldit vuhtii go mii ovddidat sisriikkalaš ja riikkaidgaskasaš lahknanvugiid dálkkádatrievdama láivudeapmái ja dasa heiveheapmái.

37. Mii váldit vára das, ahte eamiálbmogiin lea vuoigatvuohta mearridit ja ovddidit vuoruhemiid ja strategijaid sin ovdáneami vuoigatvuođa hárjeheamis. Dán hárrái mii čatnasat váldit áššalaččat vuhtii eamiálbmogiid buot vuoigatvuođaid válmmaštaladettiin ovddidanagenda jagis 2015 ovddosguvlu.

38. Mii bivdit lahttoriikkaid ja aktiivvalaččat giktalat priváhtta suorggi ja eará institušuvnnaid addit doarjaga Ovtastuvvan Našuvnnaid eaktodáhtolaš fondii eamiálbmogiid várás, eamiálbmotáššiid ruhtarádjosi, eamiálbmogiid veahkkeprográmmii ja Ovtastuvvan Našuvnnaid eamiálbmogiid verddevuođaprográmmii vuohkin gudnejahttit ja ovddidit eamiálbmogiid vuoigatvuođaid máilmmiviidosáčat.

39. Mii bivdit válđočáli bidjat áššáigullelaš dieduid eamiálbmogiid birra iežas loahpparaportii jahkeduháha ovdánanmihttomeriid juksamis.

40. Mii bivdit válđočáli raporteret, ráđđalagaid eamiálbmotáššiid orgánaidgaskasaš doarjjajoavkkuin ja lahttoriikkaiguin ja váldimiin vuhtii eamiálbmogiid ovdanbuktin oainnuid, válđočoahkkimii dan 70. čoahkkaneamis dán loahppaáššebáhpára ollašuhttimis, ja addit seammá čoahkkaneamis ekonomijja ja sosiálaráđi bokte ávžžuhusaid das, mo geavahit, rievdadit ja buoridit Ovtastuvvan Našuvnnaid dálá mekanismmaid Ovtastuvvan Našuvnnaid eamiálbmotvuoigatvuođaid julggaštusa ulbmiliid juksamis, sihke addit ávžžuhusaid vugiin buoridit oktilaš systemaviidosas lahknanvuogi julggaštusa ulbmiliid juksamii ja addit sierranas evttohusaid eamiálbmogiid ovddasteddjiid ja institušuvnnaid oassálastima vejolažžan dahkama várás, mii vuodđuduvvá válđočáli raportii vugiin, mo ovddidit eamiálbmogiid ovddasteddjiid oassálastima Ovtastuvvan Našuvnnain áššiin, mat gusket sidjiide.<sup>7</sup>

4. dievasčoahkkin  
22. čakčamánu 2014

---

<sup>7</sup> A/HRC/21/24.